

Nr 57.

Av herr **Boman m. fl.**, om sänkning av räntan å ett från riksgäldskontoret till aktiebolaget Svenska Amerikalinjen utlämnat lån.

Aktiebolaget Svenska Amerikalinjen erhöll år 1926 enligt av Kungl. Maj:t avgiven proposition för finansieringen av ett nybygge, M/S Kungsholm, ett statslån å kronor sex millioner (6 000 000: —), som utbetalades från riksgäldskontoret och i fråga om vilket lån bestämdes, att lånet ej skulle behöva amorteras under de första 5 åren, men därefter återbetalas med en tiondel årligen, så att lånet vore slutbetalt 1943.

Räntan å lånet bestämdes till fem procent, och det uttalades, »att i övrigt skulle för lånets erhållande och åtnjutande bestämmelserna i kungörelsen av 18 dec. 1903 angående villkoren för lån från fonden för rederinäringens understödjande i tillämpliga delar lända till efter rättelse.»

Å ifrågasvarande lån, som lyftades i mars och sept. 1927, har bolaget redan i juli 1931 verkställt en första avbetalning å kronor sexhundratusen (600 000: —), i dec. 1932 en andra å kronor sexhundratusen (600 000) och i dec. 1933 en tredje avbetalning likaledes å sexhundratusen (600 000: —), så att nu återstår obetalt kr. fyra millioner tvåhundra tusen (4 200 000: —).

Beträffande räntan har bolaget i underdånig skrivelse av 5 jan. i år hemställt, att med hänsyn till nu gällande ränteläge räntan måtte så nedsättas, att den komme att från 1 jan. 1934 icke överstiga fyra (4) procent per år räknat. Denna underdåniga hemställan ligger ännu under prövning hos Kungl. Maj:t.

Emellertid har på grund av uttalanden från 1933 års riksdag till Kungl. Maj:t ingivits framställning om sänkning av räntefoten dels från statskontoret angående därifrån utlämnade lån bl. a. från rederilånefonden, dels från riksgäldskontoret beträffande den lånefond, från vilken lånet till Svenska Amerikalinjen blivit utlämnat.

I statsverkspropositionen »Utgifter för kapitalökning» uttalar föredragande departementschefen sin anslutning till en räntesänkning å lånefonder under statskontorets förvaltning, således även för de från rederilånefonden utlämnade lånen.

Beträffande de av riksgäldskontoret förvaltade lånefonderna uttalar statsrådet, att villkoren för sistnämnda lån icke äro generellt reglerade utan av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämts för varje särskilt lån. I de fall, som avses i riksgäldsfullmäktiges förslag, rör det sig i stor utsträckning om lån, för vilka staten genom årliga bidrag till låntagaren i en eller annan form själv gäldar räntan och där alltså en ändring av räntefoten, efter därav

påkallad jämkning i bidragsgrunderna, såväl för staten som för låntagaren skulle bliva utan saklig betydelse. Med hänsyn bl. a. till dessa förhållanden anser statsrådet, att någon ändring i räntesatserna för ifrågavarande lånegrupp icke bör i detta sammanhang komma till stånd.

Vad statsrådet enligt ovan återgivna uttalande anför som skäl mot sänkning av räntan å lån från riksgäldskontoret äger emellertid ingen som helst tillämpning å det lån, som A.B. Svenska Amerikalinjen innehar. Att detta lån, då det på sin tid utlämnades, icke utgick från rederilånefonden, berodde nog endast på att denna fond då icke ägde tillgång till utlämnande av ett lån av sådan storleksordning.

A.B. Svenska Amerikalinjen, som alltsedan 1915 upprätthållit regelbunden passageraretrafik mellan Göteborg och New York, har under denna tid med framgång arbetat för intimare förbindelse mellan Sverige och Nordamerikas Förenta Stater, och det torde icke vara överdrivet att säga, att denna ångbåtslinje verkligen äger nationell betydelse.

Under vissa år var det ekonomiska resultatet av bolagets verksamhet relativt gott, men styrelsen har städse drivit en synnerligen försiktig finanspolitik. Uppkomna vinster ha i första hand använts till bolagets konsolidering och till modernisering av bolagets tonnage. Utdelningen till aktieägarna under de tio sista avslutade räkenskapsåren har utgjort i medeltal 4,8 %. Genom den så gott som helt upphörda emigrationen och till följd den ekonomiska depression, som de senare åren varit rådande över hela världen, har de senaste årens ekonomiska resultat varit svagt. Ytterligare har under 1933 tillkommit en för bolagets ekonomi ogynnsam faktor i dollarvalutans minskade värde. Då statsmakterna icke i annan form än genom det här omhandlade lånet understött detta nationella företag, för vars tillkomst Göteborgs stad tecknade och alltjämt innehar aktier till belopp kronor en million (1 000 000: —), få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att räntan å Aktiebolaget Svenska Amerikalinjens nu återstående lån måtte sänkas, helst i överensstämmelse med bolagets återopade hemställan till fyra (4) %.

Stockholm den 18 jan. 1934.

Gustaf Boman.

A. C. Lindblad.

Emil Rosén.

O. A. Nordborg.

Edg. Sjö Dahl.

D. O. Silfverstolpe.